

نقدی بر دانش مدیریت (پژوهش مدیریتی و دانش مدیریت)

تألیف:
پال گریزری

ترجمه:
دکتر محمد صائبی

پژوهشگاه حوزه و دانشگاه
زمستان ۱۳۸۹

گرایزی، پول، ۱۹۵۱-م

نقدی بر دانش مدیریت (پژوهش مدیریتی و دانش مدیریت) / پول گرایزی؛ ترجمه محمد صائبی - قم: پژوهشگاه حوزه و دانشگاه، ۱۳۸۹.

ده، ۳۶۵ص: نمودار. - (پژوهشگاه حوزه و دانشگاه؛ ۱۷۵. مدیریت؛ ۵)

ISBN: 978-600-5486-47-6

بهاء: ۴۷۰۰۰ ریال

فهرست نویسی براساس اطلاعات فیبا.

واژه نامه.

کتابنامه: ص [۳۲۷] - ۳۴۲: همچنین به صورت زیرنویس.

نمایه.

۱. مدیریت - تحقیق. ۲. مدیریت دانش. الف. صائبی، محمد، ۱۳۲۴، مترجم. ب. پژوهشگاه حوزه و دانشگاه.

ج. عنوان.

۶۵۸/۴۰۲۸

HD ۳۰/۴ / ی ۴۷ ۱۳۸۹

شماره کتابشناسی ملی

۲۰۹۸۰۳۰

نقدی بر دانش مدیریت (پژوهش مدیریتی و دانش مدیریت)

مؤلف: پال گرایزی

مترجم: دکتر محمد صائبی

ناشر: پژوهشگاه حوزه و دانشگاه (شماره انتشار: ۱۷۵، مدیریت: ۵)

حروفچینی و صفحه آرای: اداره چاپ و انتشارات پژوهشگاه

چاپ اول: زمستان ۱۳۸۹

تعداد: ۱۵۰۰ نسخه

لینوگرافی: سعیدی

چاپ: قم - سبحان

قیمت: ۴۷۰۰ تومان

کلیه حقوق برای پژوهشگاه حوزه و دانشگاه محفوظ و نقل مطالب با ذکر مأخذ بلامانع است.

قم: پردیسان، بلوار دانشگاه، پژوهشگاه حوزه و دانشگاه، تلفن: ۲۱۱۱۱-۰۲۵۱ (انتشارات ۲۱۱۱۳۰۰) - شماره: ۲۸۰۳۰۹۰

ص.ب. ۳۷۱۸۵-۳۷۱۸۵ تهران: خ انقلاب، بین وصال و قدس، نبش کوی اُسکو، تلفن: ۶۶۴۰۲۶۰۰، ۶۶۹۷۸۹۲۰

www.rihu.ac.ir

Email: info@rihu.ac.ir

سخن پژوهشگاه

پژوهش در علوم انسانی [به منظور شناخت، برنامه‌ریزی و ضبط و مهار پدیده‌های انسانی] در راستای سعادت واقعی بشر ضرورتی انکارناپذیر و استفاده از عقل و آموزه‌های وحیانی در کنار داده‌های تجربی و در نظر گرفتن واقعیت‌های عینی و فرهنگ و ارزش‌های اصیل جوامع، شرط اساسی پویایی، واقع‌نمایی و کارایی این‌گونه پژوهش‌ها در هر جامعه است.

پژوهش کارآمد در جامعه ایران اسلامی در گرو شناخت واقعیت‌های جامعه از یک‌سو و اسلام به عنوان متقن‌ترین آموزه‌های وحیانی و اساسی‌ترین مؤلفه فرهنگ ایرانی از سوی دیگر است؛ از این‌رو، آگاهی دقیق و عمیق از معارف اسلامی و بهره‌گیری از آن در پژوهش، بازنگری و بومی‌سازی مبانی و مسائل علوم انسانی از جایگاه ویژه‌ای برخوردار است.

توجه به این حقیقت راهبردی از سوی امام خمینی (ره) میانگذار جمهوری اسلامی، زمینه شکل‌گیری دفتر همکاری حوزه و دانشگاه را در سال ۱۳۶۱ فراهم ساخت و با راهنمایی و عنایت ایشان و همت اساتید حوزه و دانشگاه، این نهاد علمی شکل گرفت. تجربه موفق این نهاد، زمینه را برای گسترش فعالیت‌های آن فراهم آورد و با مصوب شورای گسترش آموزش عالی در سال ۱۳۷۷ «پژوهشکده حوزه و دانشگاه» تأویس شد و در سال ۱۳۸۲ به «مؤسسه پژوهشی حوزه و دانشگاه» و در سال ۱۳۸۳ به «پژوهشگاه حوزه و دانشگاه» ارتقا یافت.

پژوهشگاه تاکنون در ایفای رسالت سنگین خود خدمات فراوانی به جوامع علمی ارائه نموده است که از آن جمله می‌توان به تهیه، تألیف، ترجمه و انتشار ده‌ها کتاب و نشریه علمی اشاره کرد.

این کتاب برای رشته مدیریت در مقطع کارشناسی ارشد و دکترا قابل استفاده می‌باشد.
از استادان و صاحب‌نظران ارجمند تقاضا می‌شود با همکاری، راهنمایی و پیشنهادهای
اصلاحی خود، این پژوهشگاه را در جهت اصلاح کتاب حاضر و تدوین دیگر آثار مورد نیاز
جامعه دانشگاهی یاری دهند.

در پایان پژوهشگاه لازم می‌داند از تلاش‌های مترجم محترم جناب آقای دکتر محمد صائبی و
همچنین جناب آقای دکتر حسن دانایی‌فرد که ارزیابی ترجمه را عهده‌دار بودند سپاسگزاری نماید.

www.ketab.ir

فهرست مطالب

۱	پیشگفتار مترجم
۳	پیشگفتار مؤلف
۳	این کتاب چه می‌گوید؟
۴	چرا این کتاب به نگارش درآمد؟
۶	این کتاب برای کیست؟
۱۰	بحث اصلی این کتاب چیست؟
۱۳	ساختار کتاب
۱۴	سبک کتاب
۱۸	یادداشت‌ها
۱۹	بخش اول: اندیشه دانش مدیریت
۲۱	پیشگفتار
۲۳	یادداشت‌ها
۲۴	فصل اول: مدیریت چیست؟
۲۴	۱-۱. آیا مدیریت رشته علمی - دانشگاهی است؟
۳۴	۲-۱. «مدیریت»، مفهومی و پیوندی
۳۶	۳-۱. تعاریف تحلیلی
۴۱	۴-۱. آیا مدیریت همان است که آموزش مدیریت بهبود می‌دهد؟
۴۶	۵-۱. پژوهشگر مدیریت کیست؟
۴۷	* خلاصه
۴۹	یادداشت‌ها

۵۱	فصل دوم: معرفت و منفعت.....
۵۳	۱-۲. سرشت معرفت.....
۵۸	۱-۲. نظریه انتقادی و دانش مدیریت.....
۶۲	۲-۲. حقیقت و پیچیدگی.....
۶۹	۳-۲. سودمندی و اعتبار.....
۷۴	* خلاصه.....
۷۶	یادداشت‌ها.....
۷۸	فصل سوم: تحریف و سوگیری.....
۷۹	۱-۳. سوگیری علمی - دانشگاهی.....
۸۰	۱-۳. سوگیری روش‌شناختی.....
۸۱	۲-۱-۳. مثلث‌بندی یا کثرت‌گرایی.....
۸۴	۳-۱-۳. سوگیری محتوایی.....
۸۸	۲-۳. حجم شواهد.....
۹۲	۳-۳. سایر ساز و کارهای تحریف‌کننده.....
۹۳	۱-۳-۳. سوگیری انتشاراتی.....
۹۵	۲-۳-۳. سوگیری اشاعه.....
۹۷	۳-۳-۳. سوگیری حامیان.....
۹۹	* خلاصه.....
۱۰۰	یادداشت‌ها.....
۱۰۲	فصل چهارم: نسبت فرهنگی در پژوهش مدیریتی.....
۱۰۲	۱-۴. اندیشه فرهنگ ملی و زمینه پژوهش مدیریتی.....
۱۰۷	۲-۴. باورهای فرهنگی مؤثر بر پژوهش مدیریتی.....
۱۱۲	۳-۴. محتوای فرهنگی نظریه مدیریت.....
۱۱۷	* خلاصه.....
۱۱۹	یادداشت‌ها.....
۱۲۰	نتیجه‌گیری بخش اول.....
۱۲۱	بخش دوم: چهار پارادایم پژوهشی شاخص.....
۱۲۳	پیشگفتار.....
۱۳۰	یادداشت‌ها.....

فصل پنجم: اثباتی و واقعی.....	۱۳۱
۱-۵. قیاس با علوم طبیعی.....	۱۳۲
۱-۱-۵. تجربه گرایی.....	۱۳۲
۲-۱-۵. برنامه جزء گرایی.....	۱۳۴
۳-۱-۵. اندیشه قوانین طبیعی.....	۱۳۵
۴-۱-۵. آرمان های مشترک استقلال پژوهش و تکرار پذیری.....	۱۳۶
۵-۱-۵. اعتقاد به سطوح متراکم احتمال.....	۱۳۶
۲-۵. معنای اثبات گرایی.....	۱۳۷
۳-۵. اثبات گرایی در نظریه مدیریت.....	۱۴۰
۴-۵. نقادی اثبات گرایی.....	۱۴۴
۱-۴-۵. واقعیت ها را نمی توان از نظریه ها مجزا کرد.....	۱۴۴
۲-۴-۵. پژوهشگر نمی تواند کاملاً از موضوع مورد پژوهش مستقل باشد.....	۱۴۴
۳-۴-۵. افراد مورد پژوهش (سوزدها) مستقل از نظریه هایی نیستند که رفتار آنها را تبیین می کنند.....	۱۴۵
۴-۴-۵. حذف ارزش ها از پژوهش های اجتماعی میسر نیست.....	۱۴۶
۵-۴-۵. تبیین نظری فراتر از پیش بینی صرف پدیده ها است.....	۱۴۶
۵-۵. دیدگاه واقعیت گرایی.....	۱۴۸
۶-۵. اعتراض به واقعیت گرایی.....	۱۵۱
۱-۶-۵. برتری نسبت به اثبات گرایی.....	۱۵۱
۲-۶-۵. مسائل خاص واقعیت گرایی.....	۱۵۱
۷-۵. گمان و نفی.....	۱۵۲
۸-۵. نظریه بنیادین یا داده بنیاد.....	۱۵۴
* خلاصه.....	۱۵۶
یادداشت ها.....	۱۵۷
فصل ششم: نظریه مدیریت به منزله معنا.....	۱۶۰
۱-۶. تفسیر گرایی.....	۱۶۴
۱-۱-۶. پدیدارشناسی.....	۱۶۵
۲-۱-۶. علم تفسیر.....	۱۶۹
۳-۱-۶. تفسیر گرایی ناکام.....	۱۷۸
۲-۶. رویکردهای وضعیت خاص در نظریه اجتماعی.....	۱۷۹
۱-۲-۶. زندگی نامه به منزله دانش.....	۱۷۹

۱۸۱..... ۲-۶. محدودیت‌های زندگی‌نامه‌گرایی

۱۸۳..... * خلاصه

۱۸۴..... یادداشت‌ها

۱۸۶..... پیوستی بر فصل‌های پنجم و ششم و پیش‌درآمدی بر فصل‌های هفتم و هشتم

۱۹۰..... یادداشت‌ها

۱۹۱..... فصل هفتم: واسازی یا ساخت‌شکافی مدیریت

۱۹۳..... ۱-۷. «میشل فوکو» و دانش مدیریت

۱۹۴..... ۱-۱-۷. تاریخ، دانش و قدرت

۱۹۶..... ۲-۱-۷. مرزهای معنا

۲۰۰..... ۳-۱-۷. کاوشی در پیشینه نظریه معاصر

۲۰۴..... ۴-۱-۷. میراث «فوکو» برای دانش مدیریت و نقادی‌های بالقوه

۲۰۷..... ۲-۷. «دریدا»، سلطان پسا - همه چیز

۲۱۱..... * خلاصه

۲۱۲..... یادداشت‌ها

۲۱۴..... فصل هشتم: پژوهش در عمل

۲۱۶..... ۱-۸. پژوهش مشارکتی یا توأم با همکاری

۲۱۶..... ۱-۱-۸. آرمان مردم‌سالاری

۲۱۹..... ۲-۱-۸. پژوهش با همکاری مبتنی بر اعتماد متقابل

۲۲۱..... ۳-۱-۸. تغییر رویه و تغییر دانش

۲۲۴..... ۲-۸. پژوهش عملی و علم عملی

۲۲۸..... ۳-۸. اعتبار و مردم‌سالاری

۲۳۱..... * خلاصه

۲۳۲..... یادداشت‌ها

۲۳۴..... نتیجه‌گیری بخش دوم

۲۳۹..... بخش سوم: اجزای روش‌شناسی‌های پژوهش مدیریتی

۲۴۱..... پیشگفتار

۲۴۳..... فصل نهم: روش‌شناسی به منزله سازوکار

۲۴۴..... ۱-۹. ارائه حقیقت

۲۴۷	۲-۹. چگونگی تهیه و انتشار مقاله پژوهشی «خوب»
۲۵۲	۳-۹. روش به منزله نظام
۲۵۴	۱-۳-۹. باز هم در پی ضابطه و قاعده
۲۵۶	۲-۳-۹. روش به منزله سازمان
۲۵۹	* خلاصه
۲۶۰	یادداشت‌ها
۲۶۲	فصل دهم: دانش و عمل در پژوهش مدیریتی
۲۶۳	۱-۱۰. دانش و فناوری
۲۶۵	۲-۱۰. عمل به منزله راه رسیدن به دانش
۲۶۹	۳-۱۰. توازن بین دانش و عمل در پژوهش مدیریتی
۲۷۲	۴-۱۰. یک مثال
۲۷۷	۵-۱۰. درجات بی‌اعتباری برای در فلسفه‌های پژوهش
۲۸۰	* خلاصه
۲۸۱	یادداشت‌ها
۲۸۳	فصل یازدهم: شواهد، پژوهش و یادگیری
۲۸۳	۱-۱۱. رویکردهای سه‌گانه به شواهد و نظریه
۲۸۵	۱-۱۱-۱. رویکرد یکم: شواهد، احتمال در پی دارند
۲۸۷	۲-۱۱-۱. رویکرد دوم: شواهد نظریه را نمایان می‌کنند
۲۸۹	۳-۱۱-۱. رویکرد سوم: شواهد با نظریه پیوند درونی دارند
۲۹۴	۲-۱۱. «دانش» مدیریت و عرصه عملی مدیریت
۲۹۷	۳-۱۱. جذب پژوهش مدیریتی
۳۰۱	* خلاصه
۳۰۲	یادداشت‌ها
۳۰۴	فصل دوازدهم: مدیریت و دانش
۳۰۴	۱-۱۲. برخی اعتراض‌ها
۳۰۴	اعتراض اول: قابلیت تعمیم
۳۰۷	اعتراض دوم: داده‌های سازمان یافته
۳۰۸	اعتراض سوم: آیا شرط‌ها همه باطل می‌شوند؟
۳۱۱	۲-۱۲. پس چرا باید اصلاً نگران پژوهش مدیریتی باشیم؟
۳۱۲	۱-۲-۱۲. نظریه بحرانی

- ۳۱۳..... نظریه بحرانی، چیزی برتر ۲-۲-۱۲
- ۳۱۸..... بنابراین پژوهش مدیریتی به چه علایقی می‌پردازد؟ ۳-۱۲
- ۳۲۱..... دانش مدیریت ۴-۱۲
- ۳۲۸..... مدیریت به منزله قالب‌بندی پویا ۵-۱۲
- ۳۳۰..... * خلاصه
- ۳۳۱..... یادداشت‌ها
- ۳۳۴..... نتیجه‌گیری بخش سوم
- ۳۳۷..... منابع و مآخذ
- ۳۴۳..... واژه‌نامه (انگلیسی - فارسی)
- ۳۵۳..... واژه‌نامه (فارسی - انگلیسی)
- ۳۶۳..... نمایه

پیشگفتار مترجم

«علمی بودن یا نبودن مدیریت» همچنان محل بحث در میان صاحب نظران است. علاوه بر این، در امکان به کارگیری روش علمی در پژوهش مدیریتی نیز اختلاف نظر وجود دارد. اندیشمندان عرصه مدیریت همواره در پی تبیین این دو موضوع بحث انگیز بوده اند. کتاب نقدی بر دانش مدیریت بر آن است تا به دست اندرکاران مدیریت بگوید تا چه اندازه بر پایه نظریه عمل کنند، دانشجویان رشته های مدیریت را از درجه علمی بودن آن آگاه سازد و سرانجام، سطح اعتبار پژوهش های مدیریتی را برای پژوهشگران معین کند. نویسنده می کوشد اندیشه های گوناگون را از نظریه اجتماعی تا نظریه سازمان و فلسفه کاربردی گردهم آورد تا بحث نوینی درباره چرایی و چگونگی سهم پژوهش مدیریتی در عرصه عمل به دست دهد. مباحث فلسفی و جذاب کتاب بی گمان روشنگری ها و دیدگاه های سودمندی را فرا روی مخاطب قرار می دهد و او را به تفکر وادار می دارد. مترجم آرزومند است به درستی از عهده برگردان این متن دشوار برآمده باشد و در عین حال، از صاحب نظران گرامی درخواست دارد لغزش های احتمالی را بر او ببخشایند و در صورت امکان، آنها را یادآوری فرمایند. مترجم، از مسئولان محترم پژوهشگاه حوزه و دانشگاه که موجبات برگردان این کتاب وزین و کم نظیر را فراهم آوردند و نیز از جناب آقای دکتر دانایی فر و جناب آقای علی عسکری که ویرایش فنی و ادبی کتاب را تقبل فرمودند و همچنین، از خانم لیلا مهربانی که کتاب را تایپ و صفحه آرایی کردند، کمال سپاس را دارد.

محمد صابئی

تابستان ۱۳۸۹